

Sairaanhoitajien jyrkkä tuomio: kotihoidosta on tullut häpeäpilkku yhteiskunnalle

Sairaanhoitajat kuvaavat kotihoidon ja kotisairaanhoidon tilaa hälyttäväksi ja jopa katastrofaaliseksi. Hoitotyö asiakkaiden kotona on vastuullista, monipuolista ja laajaa osaamista vaativaa, mutta silti kotihoidon ja kotisairaanhoidon imago on romahtanut ja henkilökunta on palamassa loppuun. Viime vuosina tehdyt uudistukset hoivan ja hoidon siirtämiseksi entistä enemmän asiakkaiden kotona tapahtuvaksi eivät ole saaneet aikaan kaikkialla myönteisiä asioita. Lopputuloksena on sairaanhoitajien mukaan pirstaleinen työ, jossa oman työn hallinta on käynyt ajoittain jopa mahdottomaksi kiireen takia. Kukaan ei enää hallitse kokonaisuutta. Sairaanhoitajat kertovat työnsä muuttuneen epäinhimilliseksi ja samaan aikaan potilasturvallisuus on vaarantunut. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistyessä monissa paikoin kodinhoitotyö, hoivatyö ja kotisairaanhoito ovat yhdistetty ja siirretty yksinomaan hoitotyön ammattilaisten vastuulle, mikä on johtanut tehtäväkuvien ja roolien sekamelskaan. Ala ei houkuttele nuoria ja samaan aikaan kokeneet sairaanhoitajat turhautuvat, väsyvät ja siirtyvät pois kotihoidosta ja kotisairaanhoidosta. Sairaanhoitajat kokevat, että johtajilta puuttuu todellinen halu ja taito kehittää hoitotyötä kotihoidossa. Sairaanhoitajia ei ole kuunneltu riittävästi heidän työnsä muutoksissa.

Sairaanhoitajia ahdistaa se, että erityisesti ikäihmiset jäävät aivan liian yksin ja turvattomina koteihinsa. Ihmiskohtaloita on pakko jopa sulkea pois ajatuksista, jotta jaksaisi tehdä työtään. Hoivaa ja hoitoa tarvitsevien ihmisten asemaa ja oikeuksia ei ajeta, kun vähempiosaisten hoidoista säästetään. Entistä huonokuntoisempien asiakkaiden määrät koti- ja kotisairaanhoidossa ovat viime vuosina lisääntyneet jatkuvasti, koska laitoshoidon on purettu liian nopeasti. Resursseja ja osaamista ei ole kuitenkaan lisätty vastaavassa määrin kotiin vietävään hoivaan ja hoitoon. Työntekijöiden määrä, koulutus ja osaaminen eivät vastaa enää asiakkaiden tarvetta. Kotisairaanhoidossa pitäisi pystyä vastamaan myös potilaiden palliatiivisesta hoidosta samoilla resursseilla, mikä on mahdotonta. Laadukas saattohoito ei onnistu, jos siihen ei ole tarpeeksi osaavaa henkilöstöä ja aikaa. Sairaanhoitajilla on paljon vastuuta kotisairaanhoidossa ja kotihoidossa. Ongelmat on ratkaistava itse, koska ei ole ketään, jolta voisi kysyä apua. Siellä työskennellään lähes aina yksin eivätkä lääkärit ole aina kovin hyvin tavoitettavissa. Kuitenkin sairaanhoitaja-lääkäri -työparimalli nähdään toimivana ja sen tärkeyttä toivotaan tuotavan esille. Kotiin annettavia lääkäripalveluja tulisi myös kehittää.

Sairaanhoitajat ovat sitä mieltä, että koko kotihoito ja kotisairaanhoito sekä näiden työnjako on organisoitava uudelleen. Kotiin vietävä hoiva ja hoito mukaan on tulevaisuudessa aina vain tärkeämpi hoitomuoto ja ilman tekeviä ja osaavia ammattilaisia se ei onnistu. Nyt kannattaa kuunnella, mitä sairaanhoitajilla on sanottavaa, sillä he tietävät parhaiten, miten heidän työnsä saadaan sujuvaksi ja asiakaskeskeiseksi ja kustannustehokkaaksi. Puutteet kotihoidossa ja kotisairaanhoidossa kustautuvat taloudellisesti muualle, kun huonokuntoiset potilaat hakeutuvat päivystys-, ensi- ja vastaanottohoidon piiriin. Mikä on yksinäisyyden ja syrjäytymisen ja kärsimysten hinta yhteiskunnallemme? Onko hyvinvointiyhteiskunnassamme varaa tällaiseen häpeään?

Lue lisää yli 2000 sairaanhoitajan näkemyksiä kotihoidosta ja kotisairaanhoidosta. Tulokset ovat osa Sairaanhoitajaliiton teettämää [Jaksamiskyselyä \(2018\)](#).